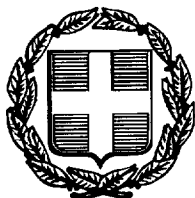

01002211009960008

4307

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 221

10 Σεπτεμβρίου 1996

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

326. Κανονισμός λειτουργίας της ολομέλεις του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας 1
327. Προστασία των ζώων κατά τη σφαγή και/ή τη θανάτωσή τους, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 93/119/ΕΚ του Συμβουλίου 2

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 326

Κανονισμός λειτουργίας της ολομέλεις του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 1 παρ. 20 του Ν. 2327/1995 «Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, ρύθμιση θεμάτων έρευνας, παιδείας και μετεκπαίδευσης εκπαιδευτικού δυναμικού και άλλες διατάξεις» (Α' 156).

β) Του άρθρου 29Α του Ν. 1158/85 όπως αυτό προσετέθη με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Α' 154).

2. Το γεγονός ότι από την έκδοση του παρόντος διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού και

3. Την αριθ. 350/1996 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

1. Η ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας (ΕΣΥΠ) αποτελείται από τους εκπροσώπους των φορέων που ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 2327/1995. Κάθε φορέας που εκπροσωπείται στην ολομέλεια σφείλει μέσα σ' ένα μήνα αφότου υποβληθεί ερώτημα από τον Πρόεδρο του ΕΣΥΠ να υποδείξει τον εκπρόσωπό του μαζί με τον αναπληρωτή του. Σε περίπτωση που δεν υποδειχθεί εκπρόσωπος, η ολομέλεια λειτουργεί νομίμως με όσα μέλη κάθε φορά υποδεικνύονται.

2. Η ολομέλεια του ΕΣΥΠ συγκροτείται σε σώμα με απόφαση του Προέδρου. Με την απόφαση ορίζεται και ο Γραμματέας της Ολομέλειας ο οποίος ανήκει στους υπαλλήλους Διοικητικού - Οικονομικού ΠΕ ή ΤΕ Κατηγορίας.

3. Ο Πρόεδρος του ΕΣΥΠ, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται από μέλος της διοικούσας επιτροπής του ΕΣΥΠ που έχει την ιδιότητα του Πρύτανη και ο οποίος ορίζεται από τον ίδιο τον Πρόεδρο.

Άρθρο 2

1. Η ολομέλεια του ΕΣΥΠ συγκαλείται σε τακτική συνεδρίαση μία (1) φορά το χρόνο σε ημερομηνία που καθορίζεται από τον Πρόεδρο του ΕΣΥΠ. Η ολομέλεια συγκαλείται επίσης εκτάκτως από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 1 του Ν. 2327/1995.

2. Στις συνεδριάσεις της ολομέλειας μπορούν να προσκαλούνται από τον Πρόεδρο και εμπειρογνώμονες σύμφωνα με την παρ. 13 του άρθρου 1 του Ν. 2327/1995.

Άρθρο 3

1. Η σύγκληση της ολομέλειας του ΕΣΥΠ σε συνεδρίαση γίνεται με γραπτή πρόσκληση του Προέδρου η οποία αποστέλλεται τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Στην πρόσκληση αναφέρονται η ημερομηνία, η ημέρα, η ώρα και ο τόπος συνεδρίασης. Μαζί με την πρόσκληση κοινοποιείται και η ημερήσια διάταξη των προς συζήτηση θεμάτων.

2. Σε έκτακτες συνεδριάσεις η πρόσκληση και η γνωστοποίηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης αποστέλλεται τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν τη συνεδρίαση και μπορεί να γίνεται τηλεγραφικά ή με FAX.

Άρθρο 4

1. Η ημερήσια διάταξη καταρτίζεται από τον Πρόεδρο του ΕΣΥΠ συνεπικουρούμενο από το Γραμματέα της ολομέλειας.

2. Για την κατάρτιση της ημερήσιας διάταξης λαμβάνονται υπόψη οι εισηγήσεις ή οι προτάσεις των επιμέρους οργάνων του ΕΣΥΠ ή των φορέων που συμμετέχουν στην ολομέλεια του ΕΣΥΠ. Μαζί με την ημερήσια διάταξη αποστέλλονται και οι εισηγήσεις των θεμάτων που πρόκειται να συζητηθούν.

3. Η ολομέλεια μπορεί, ύστερα από πρόταση των μισών τουλάχιστον μελών της και απόφαση της να συζητήσει θέματα που δεν περιλαμβάνεται στην ημερήσια διάταξη.

Άρθρο 5

1. Η ολομέλεια βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται τα μισά τουλάχιστον από τα υποδειχθέντα μέλη.

2. Ο Πρόεδρος της ολομέλειας κηρύσσει την έναρξη της συνεδρίασης, διευθύνει τη συζήτηση, δίνει το λόγο σε όποιο από τα μέλη θελήσει να διατυπώσει τις απόψεις του ή να ζητήσει διευκρινίσεις.

3. Η συζήτηση των θεμάτων γίνεται με τη σειρά εγγραφής στην ημερήσια διάταξη, εκτός αν ο Πρόεδρος εισηγηθεί και η ολομέλεια εγκρίνει να προταχθεί η συζήτηση θέματος από τα εγγεγραμμένα στην ημερήσια διάταξη.

Άρθρο 6

1. Ο Πρόεδρος για τη λήψη απόφασης, θέτει σε ψηφοφορία κάθε θέμα μετά την ολοκλήρωση της συζήτησής του. Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας ανακοινώνεται στην ολομέλεια από τον Πρόεδρο.

2. Οι αποφάσεις της ολομέλειας λαμβάνονται με την πλειοψηφία των παρόντων μελών.

Άρθρο 7

1. Στις συνεδριάσεις της ολομέλειας του ΕΣΥΠ τηρούνται πρακτικά τα οποία μετά την καθαρογραφή τους υπογράφονται από τον Γραμματέα και τον Πρόεδρο.

2. Στα πρακτικά αναγράφονται: η χρονολογία, η ημέρα, ο τόπος, η ώρα έναρξης και λήξης της συνεδρίασης, οι παρόντες, οι εμπειρογνώμονες που παρέστησαν καθώς και οι απόντες. Στα πρακτικά αναγράφονται επίσης οι απόψεις που διατυπώνει κάθε μέλος που λαμβάνει μέρος στη συζήτηση, σύντομη περίληψη των εισηγήσεων, των προτάσεων, των γνωμών ή των αποφάσεων που διατυπώνονται ή ομόφωνη ή κατά πλειοψηφία λήψη αυτών και τέλος τα συμπεράσματα των συζητήσεων.

3. Τα πρακτικά, μετά την καθαρογραφή τους, τυπώνονται και αποστέλλονται σε όλους τους φορείς που εκπροσωπούνται στην ολομέλεια του ΕΣΥΠ καθώς και σε όλες της υπηρεσίες και φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος.

Αθήνα, 2 Σεπτεμβρίου 1996

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

(2)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ 327

“Προστασία των ζώων κατά τη σφαγή και/ή τη θανάτωσή τους, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 93/119/ΕΚ του Συμβουλίου”.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:
α. Του άρθρου 1 παρ. 1,2 και 3 του Ν. 1338/1983 “Εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου” (Α' 34), όπως τροποποιήθη-

κε με το άρθρο 6 του Ν. 1440/1984 “Συμμετοχή της Ελλάδος στο κεφάλαιο, στα αποθεματικά και στις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος και του Οργανισμού Εφοδιασμού ΕΥΡΑΤΟΜ” (Α' 70) και το άρθρο 65 του Ν. 1892/1990 (Α' 101).

β. Του άρθρου 20 παρ. 1 του Ν. 248/1914 “Περί οργάνωσης της Ζωοτεχνικής και Κτηνιατρικής Υπηρεσίας” (Α' 110), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο μόνο του Α.Ν. της 23-1-1936 (Α' 47).

γ. Της υπ' αριθμ. 279972/1996 κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Γεωργίας “Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Γεωργίας Αλέξανδρο Μπαλτά και Απόστολο Φωτιάδη” (Β' 95).

δ. Του άρθρου 29 Α του Ν. 1558/1985 “Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα” (Α' 137), όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Α' 154) και το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος Διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

2. Την 175/1996 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Επικρατείας μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και του Υφυπουργού Γεωργίας, αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1.

(άρθρο 1 της οδηγίας 93/119/Ε.Κ.)

1. Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος εφαρμόζονται στην μετακίνηση, τον σταυλισμό, στην ακινητοποίηση, την αναισθητοποίηση, στη σφαγή και στη θανάτωση ζώων που εκτρέφονται και διατηρούνται για την παραγωγή κρέατος, γούνας ή άλλων προϊόντων τους και στις μεθόδους θανάτωσης στα πλαίσια καταπολέμησης ασθενειών, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 93/119/ΕΚ του Συμβουλίου (Ε.Ε. Αριθμ. L 340 της 31-12-93 σελ. 21).

2. Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν εφαρμόζονται:

- Σε τεχνικά ή επιστημονικά πειράματα σχετικά με τις διαδικασίες που αναφέρονται στην παραγ. 1 του παρόντος άρθρου και τα οποία διεξάγονται υπό τον έλεγχο της αρμόδιας νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρικής αρχής σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 160/1991 (Α' 64).

- Στα ζώα που θανατώνονται στα πλαίσια πολιτιστικών ή αθλητικών εκδηλώσεων.

- Στα άγρια θηράματα που θανατώνονται σύμφωνα με το άρθρο 4 του Προεδρικού Διατάγματος 11/1995 (Α' 5).

Άρθρο 2.

(άρθρο 2 της οδηγίας 93/119/Ε.Κ.)

Για τους σκοπούς του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. Σφαγείο: κάθε εγκατάσταση, συμπεριλαμβανομένων των μέσων για την μετακίνηση ή τον σταυλισμό των ζώων που χρησιμοποιείται για την σφαγή των ζώων που αναφέρονται στο άρθρο 5 παρ. 1 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος για εμπορικούς σκοπούς.

2. Μετακίνηση: εκφόρτωση ή η οδήγηση των ζώων από τις αποβάθρες εκφόρτωσης, τους χώρους σταυλισμού ή τα παντριά των σφαγείων στις εγκαταστάσεις ή τους τόπους σφαγής.

3. Σταυλισμός: η κράτηση των ζώων στους χώρους σταυλισμού, τα παντριά, τους στεγασμένους χώρους ή

τους περιβόλους που χρησιμοποιούνται από το σφαγείο ώστε να είναι δυνατό να τους παρέχονται οι κατάλληλες φροντίδες (νερό, τροφή, ανάπαυση) πριν τη σφαγή.

4. Σκηνητοποίηση: χρησιμοποίηση κάθε διαδικασίας, η οποία όταν εφαρμόζεται σε ένα ζώο προκαλεί περιορισμό των κινήσεων του ζώου με σκοπό να διευκολυνθεί η αποτελεσματική αναισθητοποίηση ή θανάτωση.

5. Αναισθητοποίηση: κάθε διαδικασία, η οποία όταν εφαρμόζεται σε ζώα επιφέρει άμεση απώλεια της συνειδήσεως έως ότου επέλθει ο θάνατος.

6. Θανάτωση: κάθε διαδικασία που προκαλεί το θάνατο ενός ζώου.

7. Σφαγή: πρόκληση του θανάτου του ζώου με αφαιμάξη.

8. Αρμόδια αρχή: η αρμόδια κεντρική Δ/ση Κτηνιατρικής της Γενικής Δ/σης Κτηνιατρικής και κάθε νομαρχιακή κτηνιατρική αρχή η οποία διενεργεί τους κτηνιατρικούς ελέγχους. Η θρησκευτική αρχή της χώρας για λογαριασμό της οποίας πραγματοποιούνται οι εν λόγω σφαγές είναι αρμόδια για την εφαρμογή και τον έλεγχο των ειδικών διατάξεων που εφαρμόζονται στη σφαγή που γίνεται με ορισμένους θρησκευτικούς τύπους. Όσον αφορά τις λοιπές διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος η αρχή αυτή ενεργεί υπό την ευθύνη του επίσημου κτηνιάτρου όπως ορίζεται στο άρθρο 2 του Προεδρικού Διατάγματος 410/1994 (Α' 231).

Άρθρο 3

(άρθρο 3 της οδηγίας 93/119/Ε.Κ.)

Οποιαδήποτε περιττή διέγερση, πόνος ή ταλαιπωρία των ζώων κατά την μετακίνησή τους, τον σταυλισμό, την ακινητοποίηση, την αναισθητοποίηση, τη σφαγή και την θανάτωσή τους πρέπει να αποφεύγεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Απαιτήσεις για τα σφαγεία.

Άρθρο 4

(άρθρο 4 της οδηγίας 93/119/Ε.Κ.)

Η κατασκευή, οι εγκαταστάσεις, ο εξοπλισμός και η λειτουργία των σφαγείων πρέπει να είναι η προσήκουσα ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε περιττή διέγερση, πόνος ή ταλαιπωρία των ζώων.

Άρθρο 5

(άρθρο 5 της οδηγίας 93/119/Ε.Κ.)

1. Τα μόνοπλα, τα μηρυκαστικά, οι χοίροι, τα κουνέλια και τα πουλερικά που φέρονται στα σφαγεία για σφαγή πρέπει:

α) Να μετακινούνται και όπου είναι απαραίτητο να σταυλίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος Α' του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

β) Να ακινητοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος Β' του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

γ) Να αναισθητοποιούνται πριν τη σφαγή ή να θανατώνονται ακαριαία σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος Δ' του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

δ) Να υφίστανται αφαιμάξη σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος Δ' του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

2. Οι απαιτήσεις της παραγράφου 1 εδάφιο γ) του πα-

ρόντος άρθρου δεν ισχύουν για τα ζώα για τα οποία ορισμένοι θρησκευτικοί τύποι απαιτούν ειδικές μεθόδους σφαγής.

Τηρουμένων των γενικών κανόνων της Συνθήκης, η Κτηνιατρική Υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης μπορεί με απόφασή της, όσον αφορά στις εγκαταστάσεις για τις οποίες έχουν χορηγηθεί παρεκκλίσεις δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 4 και 13 του Προεδρικού Διατάγματος 410/1994 (Α' 231), του άρθρου 18 του Προεδρικού Διατάγματος 410/1994 (Α' 231) και των άρθρων 7 και 17 του Προεδρικού Διατάγματος 290/1996 (Α' 201) να παρεκκλίνει από τις διατάξεις της παραγ. 1 εδάφιο α) του παρόντος άρθρου, προκειμένου για τα πουλερικά, τα κουνέλια, τους χοίρους και τα αιγοπρόβατα καθώς και από τις μεθόδους αναισθητοποίησης και σφαγής που προβλέπονται στο παράρτημα Γ' του παρόντος υπό τον όρο ότι τηρούνται οι διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 3 του παρόντος και προκειμένου για τα βοοειδή, από τις διατάξεις που προβλέπονται στην παραγ. 1, εδάφιο α) του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 6

(άρθρο 6 της οδηγίας 93/119/Ε.Κ.)

Τα εργαλεία, το υλικό ακινητοποίησης, ο εξοπλισμός και οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την αναισθητοποίηση ή την θανάτωση πρέπει να σχεδιάζονται να κατασκευάζονται, να συντηρούνται και να χρησιμοποιούνται με τέτοιο τρόπο ώστε η αναισθητοποίηση ή η θανάτωση να γίνονται κατά τρόπο ταχύ και αποτελεσματικό σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Η Κτηνιατρική Υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ελέγχει εάν τα εργαλεία, το υλικό ακινητοποίησης, ο εξοπλισμός των εγκαταστάσεων αναισθητοποίησης ή θανάτωσης ανταποκρίνονται προς τις ανωτέρω αρχές και ελέγχει τακτικά κατά πόσο βρίσκονται σε καλή κατάσταση και επιτρέπουν την επίτευξη του προαναφερομένου στόχου.

2. Στον τόπο σφαγής πρέπει να υπάρχουν κατάλληλα ανταλλακτικά του εξοπλισμού και των εργαλείων για να χρησιμοποιούνται σε περίπτωση ανάγκης. Τα υλικά αυτά πρέπει να συντηρούνται κατάλληλα και να επιθεωρούνται τακτικά.

Άρθρο 7

(άρθρο 7 της οδηγίας 93/119/Ε.Κ.)

Τα άτομα που ασχολούνται με την μετακίνηση, τον σταυλισμό, την ακινητοποίηση, την αναισθητοποίηση, την σφαγή ή την θανάτωση των ζώων, πρέπει απαραίτητως να διαθέτουν τις απαιτούμενες γνώσεις και την ικανότητα που απαιτούνται για να εκτελούν τις εργασίες αυτές όσο το δυνατόν πιο ανώδυνα και αποτελεσματικά σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος.

Τα άτομα που ασχολούνται με την σφαγή των ζώων διαθέτουν την δέουσα επάρκεια και τις επαγγελματικές ικανότητες και γνώσεις όπως προβλέπονται από τις διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος 468/1990 (Α' 180).

Άρθρο 8

(άρθρο 8 της οδηγίας 93/119/Ε.Κ.)

Η επιθεώρηση και ο έλεγχος των σφαγείων πραγματοποιούνται από την αρμόδια Κτηνιατρική Υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που πρέπει να έχει ανά πάσα

στιγμή ελεύθερη πρόσβαση σε όλους τους χώρους του σφαγείου, ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Οι επιθεωρήσεις και οι έλεγχοι αυτοί μπορεί να πραγματοποιούνται και επί ευκαιρία ελέγχων που διενεργούνται για άλλους λόγους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Σφαγή και θανάτωση εκτός σφαγείου

Άρθρο 9

(άρθρο 9 της οδηγίας 93/119/Ε.Κ.)

1. Όταν τα ζώα που αναφέρονται στο άρθρο 5 παραγ. 1 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος σφάζονται εκτός των σφαγείων, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 5 παραγρ. 1 εδάφια β), γ) και δ) του παρόντος άρθρου.

2. Η Κτηνιατρική Υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης χορηγεί με αποφάσεις τις παρεκκλίσεις από τις διατάξεις της παραγρ. 1 του παρόντος άρθρου, όσον αφορά την σφαγή ή την θανάτωση πουλερικών, κουνελιών, χοίρων και αιγοπροβάτων εκτός σφαγείου από τον ιδιοκτήτη για ίδια κατανάλωση, υπό τον όρο ότι τηρούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 3 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος και ότι οι χοίροι και τα αιγοπρόβατα έχουν προηγουμένως αναισθητοποιηθεί.

Άρθρο 10

(άρθρο 10 της οδηγίας 93/119/Ε.Κ.)

1. Όταν τα ζώα που αναφέρονται στο άρθρο 5 παραγρ. 1 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος πρέπει να σφαγούν ή να θανατωθούν για την καταπολέμηση ασθενειών, οι σχετικές εργασίες πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος Ε' του παρόντος Διατάγματος.

2. Τα ζώα που εκτρέφονται για την γούνα τους, θανατώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος ΣΤ' του παρόντος Διατάγματος.

3. Οι νεοσσοί μιας ημέρας όπως ορίζονται στο άρθρο 2 στοιχείο 3 του Προεδρικού Διατάγματος 211/1992 (Α' 100) και τα πλεονάζοντα έμβρυα που απορρίπτονται από τα εκκολαπτήρια θανατώνονται το συντομότερο δυνατό σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος Ζ' του παρόντος διατάγματος.

Άρθρο 11

(άρθρο 11 της οδηγίας 93/119/Ε.Κ.)

Οι διατάξεις των άρθρων 9 και 10 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση ζώων που πρέπει να θανατωθούν αμέσως για λόγους έκτακτης ανάγκης.

Άρθρο 12

(άρθρο 12 της οδηγίας 93/119/Ε.Κ.)

Τα τραυματισμένα ή ασθενή ζώα πρέπει να σφάζονται ή να θανατώνονται επιτόπου. Η αρμόδια νομαρχιακή επιπέδου Κτηνιατρική αρχή μπορεί να επιτρέπει την μεταφορά τραυματισμένων ή ασθενών ζώων προς σφαγή ή θανάτωση εφόσον αυτό δεν συνεπάγεται πρόσθετες πληροφορίες για τα ζώα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 13

(άρθρο 14 παρ. 2 και 3 της οδηγίας 93/119/Ε.Κ.)

Οι αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές του Υπουργείου

Γεωργίας συνεργάζονται με τους πραγματογνώμονες της Επιτροπής της Ε.Ε. και παρέχουν κάθε αναγκαία συνδρομή για τη διεξαγωγή των ελέγχων που πραγματοποιούνται στη χώρα μας για την εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας 93/119/ΕΟΚ.

Άρθρο 14

(άρθρο 14 της οδηγίας 93/119/Ε.Κ.)

Προκειμένου να εισαχθεί κρέας από τρίτη χώρα, πρέπει να συνοδεύεται από υγειονομικό πιστοποιητικό το οποίο περιέχει βεβαίωση, ότι τα ζώα που αναφέρονται στο άρθρο 5 του παρόντος σφάζονται υπό συνθήκες που προσφέρουν εγγυήσεις μη βάνουσης μεταχείρισης τουλάχιστον ισοδύναμες με τις προβλεπόμενες στο παρόν Προεδρικό Διάταγμα.

Άρθρο 15

Κατωτέρω παρατίθενται τα παραρτήματα Α, Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ και Ζ που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος και έχουν ως εξής:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΣΤΑΥΛΙΣΜΟ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΣΤΑ ΣΦΑΓΕΙΑ

I. Γενικές απαιτήσεις.

1. Κάθε σφαγείο που τίθεται σε λειτουργία μετά την 30ή Ιουνίου 1994 πρέπει να διαθέτει κατάλληλο εξοπλισμό και εγκαταστάσεις για την εκφόρτωση ζώων από τα μέσα μεταφοράς, όλα δε τα υπάρχοντα σφαγεία πρέπει να συμμορφωθούν προς τις απαιτήσεις αυτές πριν την 1η Ιανουαρίου 1996.

2. Τα ζώα πρέπει να εκφορτώνονται το ταχύτερο μετά την άφιξή τους. Αν η καθυστέρηση είναι αναπόφευκτη, τα ζώα πρέπει να προστατεύονται από εξαιρετικά δυσμενείς καιρικές συνθήκες και να τους παρέχεται κατάλληλος εξοπλισμός.

3. Τα ζώα, για τα οποία υπάρχει κίνδυνος αλληλοτραυματισμού, λόγω του είδους, του φύλου, της ηλικίας ή της προέλευσής τους, διατηρούνται και σταυλίζονται χωριστά.

4. Τα ζώα πρέπει να προστατεύονται από τις αντίξοες καιρικές συνθήκες, αν δε έχουν εκτεθεί σε υψηλές θερμοκρασίες σε υγρό καιρό, πρέπει να δροσίζονται με κατάλληλα μέσα.

5. Η όλη κατάσταση των ζώων και η υγεία τους πρέπει να ελέγχονται τουλάχιστον κάθε πρωί και κάθε βράδυ.

6. Με την επιφύλαξη του κεφαλαίου VI του παραρτήματος Α του Π.Δ. 410/1994 (Α' 231), τα ζώα που υπέστησαν τλαιπωρίες ή πόνο έπειτα από την άφιξή τους στο σφαγείο ή κατά τη διάρκεια της μεταφοράς καθώς και τα θηλάζοντα ζώα πρέπει να σφάζονται αμέσως. Αν τούτο δεν είναι δυνατόν, πρέπει να χωρίζονται από τα άλλα ζώα και να σφάζονται το συντομότερο και τουλάχιστον μέσα στις δύο ώρες που ακολουθούν. Τα ζώα τα οποία δεν είναι σε θέση να μετακινηθούν δεν πρέπει να σύρονται στον τόπο σφαγής αλλά να θανατώνονται επί τόπου ή, εφόσον είναι εφικτό και δεν συνεπάγεται περιττή τλαιπωρία, να μεταφέρονται με άμαξα ή κυλιόμενη πλατφόρμα μέχρι το χώρο επείγουσας σφαγής.

II. Απαιτήσεις που αφορούν τα ζώα που δεν παραδίδονται σε περιέκτες

1. Όταν τα σφαγεία διαθέτουν ειδικό εξοπλισμό για την εκφόρτωση ζώων, ο εξοπλισμός αυτός, πρέπει να έχει μη

ολισθηρό δάπεδο και εφόσον χρειάζεται, πλάγια προστατευτικά κιγκλιδώματα. Οι γέφυρες και οι ράμπες πρέπει να έχουν πλευρικά τοιχώματα ή οποιαδήποτε κιγκλιδώματα ώστε να αποφεύγεται η πτώση των ζώων. Οι ράμπες εξόδου ή εισόδου πρέπει να έχουν τη μικρότερη δυνατή κλίση.

2. Κατά την εκφόρτωση, πρέπει να αποφεύγεται ο εκφοβισμός, η διέγερση, η κακομεταχείριση και το βίαιο άδειασμα των ζώων. Απαγορεύεται να ανυψώνονται τα ζώα από το κεφάλι, τα κέρατα, τα αυτιά, τα πόδια, την ουρά ή τη δορά κατά τρόπο που να τους προκαλεί περιττό πόνο ή ταλαιπωρία. Αν είναι απαραίτητο, τα ζώα πρέπει να μετακινούνται μεμονωμένα.

3. Τα ζώα πρέπει να μετακινούνται με προσοχή. Οι διάδρομοι πρέπει να είναι κατασκευασμένοι κατά τρόπο ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο ο κίνδυνος τραυματισμού των ζώων, και να είναι διευθετημένοι έτσι ώστε να αξιοποιείται το αγελαίο ένστικτο των ζώων. Τα όργανα για τη καθοδήγηση των ζώων πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο για το σκοπό αυτό και μόνον για σύντομα χρονικά διαστήματα. Οι συσκευές που προκαλούν ηλεκτρικές εκκενώσεις στα ζώα μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο για τα ενήλικα βοοειδή και τους χοίρους που αρνούνται να μετακινηθούν, υπό τον όρο ότι οι εκκενώσεις δεν διαρκούν περισσότερο από δύο δευτερόλεπτα, επαναλαμβάνονται μετά την πάροδο κατάλληλου χρονικού διαστήματος και ότι υπάρχει αρκετός χώρος για να μπορούν να προχωρήσουν τα ζώα. Οι ηλεκτρικές εκκενώσεις επιτρέπονται μόνο τον επί των μυών των οπισθίων.

4. Τα ζώα δεν πρέπει να δέχονται κτυπήματα ή πίεση σε ιδιαίτερα ευαίσθητα σημεία του σώματός τους. Ιδιαίτερα, οι ουρές των ζώων δεν πρέπει να συνθλιβονται, να στρίβονται ή να τσακίζονται, τα δε ζώα δεν πρέπει να αρπάζονται από τα μάτια. Απαγορεύονται τα άνευ διακρίσεως κτυπήματα, και ιδίως τα λακτίσματα.

5. Τα ζώα πρέπει να μεταφέρονται στον τόπο σφαγής μόνον εφόσον πρόκειται να σφαγούν αμέσως. Αν δεν σφάζονται αμέσως μετά την άφιξή τους, τα ζώα πρέπει να σταυλίζονται.

6. Με την επιφύλαξη των παρεκκλίσεων που παρέχονται δυνάμει των άρθρων 4 και 13 του Π.Δ. 410/1994 (Α' 231), τα σφαγεία πρέπει να διαθέτουν επαρκή αριθμό χώρων για τον κατάλληλο σταυλισμό των ζώων οι οποίοι να παρέχουν επαρκή προστασία από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

7. Πέρα από το ότι πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις που προβλέπονται ήδη στην κτηνιατρική νομοθεσία οι χώροι σταυλισμού πρέπει να διαθέτουν:

- Δάπεδο το οποίο περιορίζει στο ελάχιστο τον κίνδυνο ολίσθησης και δεν προκαλεί τραυματισμό των ζώων που έρχονται σε επαφή με αυτό.

- Επαρκή εξαερισμό, ανάλογα με τις ακραίες τιμές θερμοκρασίας και υγρασίας που μπορεί να προκύψουν. Σε περίπτωση που απαιτείται μηχανικός εξαερισμός, πρέπει να προβλέπεται εφεδρική εγκατάσταση που να μπορεί να τίθεται αμέσως σε λειτουργία σε περίπτωση βλάβης.

- Επαρκή φωτισμό που να επιτρέπει ανά πάσα στιγμή την επιθεώρηση όλων των ζώων, εφόσον χρειάζεται πρέπει να υπάρχει και ο κατάλληλος εφεδρικός τεχνητός φωτισμός.

- Ενδεχομένως, εξοπλισμό για την πρόσδεση ζώων.

- Εφόσον χρειάζεται, επαρκή ποσότητα στρωμνής κατάλληλης για όλα τα ζώα που πρέπει να διανυκτερεύσουν στους χώρους αυτούς.

8. Εάν, εκτός των προαναφερομένων χώρων σταυλισμού, τα σφαγεία διαθέτουν ανοικτούς χώρους σταυλισμού χωρίς φυσικά ή τεχνητά στέγαστρα, πρέπει να παρέχεται κατάλληλη προστασία από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες. Οι ανοικτοί χώροι σταυλισμού πρέπει να συντηρούνται έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ότι η υγεία των ζώων δεν διατρέχει κίνδυνο από φυσικούς, χημικούς ή άλλους παράγοντες.

9. Τα ζώα τα οποία δεν μεταφέρονται αμέσως μετά την άφιξή τους στον τόπο σφαγής, πρέπει να έχουν συνεχώς στη διάθεσή τους νερό από κατάλληλες εγκαταστάσεις. Στα ζώα που δεν σφάζονται εντός 12 ωρών από την άφιξή τους πρέπει να χορηγείται τροφή και στη συνέχεια πρέπει να τους παρέχονται μέτριες ποσότητες τροφής σε κατάλληλα χρονικά διαστήματα.

10. Τα ζώα τα οποία παραμένουν σε σφαγείο περισσότερο από 12 ώρες πρέπει να σταυλίζονται και, εφόσον είναι αναγκαίο, να δένονται κατά τρόπο ώστε να μπορούν να ξαπλώσουν με ευκολία. Αν τα ζώα δεν είναι δεμένα, πρέπει να τους παρέχεται τροφή άνευ παρενοχλήσεων.

III Απαιτήσεις που αφορούν τα ζώα τα οποία παραδίδονται μέσα σε περιέκτες

1. Οι περιέκτες εντός των οποίων μεταφέρονται τα ζώα πρέπει να μετακινούνται με προσοχή και να μην ρίπτονται ούτε να ανατρέπονται, πρέπει δε, εφόσον είναι δυνατόν, να φορτώνονται και να εκφορτώνονται οριζοντίως και με μηχανικά μέσα.

2. Τα ζώα τα οποία παραδίδονται μέσα σε περιέκτες με εύκαμπτο ή διάτρητο δάπεδο πρέπει να εκφορτώνονται με ιδιαίτερη προσοχή έτσι ώστε να αποφεύγεται ο τραυματισμός τους. Ενδεχομένως, κάθε ζώο πρέπει να εκφορτώνεται χωριστά.

3. Τα ζώα τα οποία δεν έχουν μεταφερθεί μέσα σε περιέκτες πρέπει να σφάζονται το ταχύτερο δυνατόν. Σε αντίθετη περίπτωση πρέπει, εφόσον χρειάζεται, να τους παρέχεται νερό και τροφή σύμφωνα με τις διατάξεις του σημείου II.9 του παρόντος παραρτήματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ, ΤΗ ΣΦΑΓΗ Ή ΤΗ ΘΑΝΑΤΩΣΗ

1. Τα ζώα πρέπει να ακινητοποιούνται με κατάλληλο τρόπο ώστε να μην υφίστανται κανένα περιττό πόνο, ταλαιπωρία, ταραχή, τραύμα ή κάκωση.

Ωστόσο σε περίπτωση σφαγής για θρησκευτικούς λόγους είναι υποχρεωτική η ακινητοποίηση των βοοειδών πριν τη σφαγή με μηχανική μέθοδο ώστε να αποφεύγεται οποιοσδήποτε πόνος, ταλαιπωρία και διέγερση καθώς και οποιοδήποτε τραύμα ή κάκωση.

2. Τα άκρα των ζώων δεν πρέπει να δένονται και τα ζώα δεν πρέπει να αναρτώνται πριν από την αναισθητοποίηση ή τη θανάτωση. Ωστόσο, τα πουλερικά και τα κουνέλια μπορούν να αναρτώνται για να σφαγούν, υπό τον όρο ότι λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε τα ζώα που πρόκειται να αναισθητοποιηθούν να είναι ήρεμα, ώστε η εργασία αυτή να μπορεί να διεξαχθεί ικανοποιητικά και χωρίς άσκοπη καθυστέρηση.

Εξ άλλου, η ακινητοποίηση ζώων μέσα σε ένα σύστημα συγκράτησης δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ως ανάρτηση.

3. Τα ζώα που αναισθητοποιούνται ή θανατώνονται με την εφαρμογή μηχανικών ή ηλεκτρικών μέσων στο κεφάλι τους πρέπει να οδηγούνται σε τέτοια θέση ώστε τα προ-

αναφερόμενα μέσα να μπορούν να εφαρμοστούν και να χρησιμοποιηθούν εύκολα, με ακρίβεια και για το κατάλληλο χρονικό διάστημα. Ωστόσο, προκειμένου για τα μόνοπλα και τα βοοειδή, η αρμόδια Κτηνιατρική Υπηρεσία Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης δύναται να επιτρέπει την προσφυγή σε μέσα ενδεδειγμένα για τον περιορισμό των κινήσεων της κεφαλής.

4. Τα ηλεκτρικά μέσα αναισθητοποίησης δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για τη συγκράτηση ή την ακινητοποίηση των ζώων ή για να τα αναγκάσουν να κινηθούν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ'

ΑΝΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΑ ΓΟΥΝΟΦΟΡΑ ΖΩΑ

I. ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

A. Αναισθητοποίηση.

1. Πιστόλι με διατρητική ράβδο.
2. Πλήγμα στο κρανίο.
3. Ηλεκτρονάρκωση.
4. Έκθεση σε διοξείδιο του άνθρακος

B. Θανάτωση

1. Πιστόλι ή τουφέκι με σφαίρες.
2. Ηλεκτροπληξία.
3. Έκθεση σε διοξείδιο του άνθρακος.

Γ. Η αρμόδια Νομαρχιακού επιπέδου Κτηνιατρική αρχή μπορεί ωστόσο να επιτρέπει τον αποκεφαλισμό, την εξάρθρωση του αυχένα και τη χρήση του "Θαλάμου κενού" για τη θανάτωση ορισμένων συγκεκριμένων ειδών, εφόσον τηρούνται οι διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος και πληρούνται οι ειδικές απαιτήσεις του τμήματος ΙΙΙ του παρόντος παραρτήματος.

II. ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

Τα ζώα δεν πρέπει να αναισθητοποιούνται αν δεν είναι δυνατόν να αφαιμαχθούν αμέσως.

1. Πιστόλι με διατρητική ράβδο.

α) Τα όργανα πρέπει να τοποθετούνται έτσι ώστε το βλήμα να εισέρχεται στον φλοιό του εγκέφαλου. Τα βοοειδή, ιδίως, δεν πρέπει να βιάλλονται στον αυχένα.

Για τα αιγοπρόβατα η μέθοδος αυτή επιτρέπεται όταν τα κέρατα καθιστούν αδύνατη τη βολή στο μέτωπο του ζώου. Στην περίπτωση αυτή, το διατρητικό όργανο πρέπει να τοποθετείται αμέσως πίσω από τη βάση των κεράτων με κατεύθυνση προς το στόμα η δε αφαίμαξη πρέπει να αρχίζει εντός 15 δευτερολέπτων από τη βολή.

β) Όταν χρησιμοποιείται όργανο με διατρητική ράβδο, ο χειριστής πρέπει να βεβαιώνεται ότι η ράβδος επανέρχεται όντως στην αρχική της θέση έπειτα από κάθε βολή, διαφορετικά το όργανο δεν πρέπει να επαναχρησιμοποιείται πριν επισκευαστεί.

γ) Τα ζώα δεν πρέπει να τοποθετούνται στο χώρο αναισθητοποίησης όταν ο χειριστής που πραγματοποιεί την αναισθητοποίηση δεν είναι έτοιμος να εκτελέσει την εργασία του μόλις το ζώο τοποθετηθεί στο χώρο αυτόν. Το κεφάλι του ζώου δεν πρέπει να ακινητοποιείται εάν ο χειριστής δεν είναι έτοιμος να το αναισθητοποιήσει.

2. Πλήγμα στο κρανίο.

α) Η μέθοδος αυτή επιτρέπεται μόνον όταν χρησιμοποιείται μηχανικό όργανο που πλήττει το ζώο στο κρανίο. Ο χειριστής φροντίζει ώστε το όργανο να τοποθετείται στην απαιτούμενη θέση και να χρησιμοποιείται η κατάλληλη ισχύς φυσίγγιου σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή, ώστε να επιτυγχάνεται αποτελεσματική αναισθητοποίηση χωρίς κάταγμα του κρανίου.

β) Ωστόσο, στην περίπτωση μικρών παρτίδων κουνελιών, όταν το πλήγμα καταφέρεται στο κρανίο με μη μηχανικό τρόπο, η εργασία αυτή πρέπει να πραγματοποιείται έτσι ώστε το ζώο να χάνει αμέσως τις αισθήσεις του μέχρι το θάνατό του και να τηρούνται οι γενικές διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

3. Ηλεκτρονάρκωση.

A. Ηλεκτρόδια.

1) Τα ηλεκτρόδια πρέπει να τοποθετούνται κατά τρόπον ώστε να περιβάλλουν τον εγκέφαλο, ώστε να μπορεί το ρεύμα να διαπερνά τον εγκέφαλο. Επιπλέον, πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίζεται η καλή ηλεκτρική επαφή και ιδίως να αφαιρείται το υπερβολικό μαλλί ή να υγραίνεται το δέρμα.

2) Όταν τα ζώα αναισθητοποιούνται μεμονωμένα, η συσκευή πρέπει:

α) Να διαθέτει διάταξη που να μετρά τη σύνθετη αντίσταση του ηλεκτρικού φορτίου και να εμποδίζει τη λειτουργία της συσκευής αν δεν μπορεί να επιτευχθεί το ελάχιστο απαιτούμενο ηλεκτρικό ρεύμα.

β) Να διαθέτει ακουστική ή οπτική διάταξη που να δείχνει τη διάρκεια επιβολής του ρεύματος στο ζώο.

γ) Να συνδέεται με διάταξη η οποία να δείχνει την τάση και την ένταση του ρεύματος και η οποία να τοποθετείται έτσι ώστε να είναι ευκρινώς ορατή από το χειριστή.

B. Υδρόλουτρα.

1) Όταν χρησιμοποιούνται αναισθητικά υδρόλουτρα για την αναισθητοποίηση των πουλερικών, πρέπει να είναι δυνατόν να ρυθμίζεται η στάθμη του νερού ώστε να επιτυγχάνεται καλή επαφή με το κεφάλι του ζώου.

Η ένταση και η διάρκεια του ρεύματος που χρησιμοποιείται για την αναισθητοποίηση καθορίζονται από την αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή ώστε να εξασφαλίζεται ότι το ζώο χάνει αμέσως τις αισθήσεις του μέχρι το θάνατό του.

2) Όταν τα πουλερικά αναισθητοποιούνται ομαδικά σε υδρόλουτρο, πρέπει να διατηρείται επαρκής τάση για την παραγωγή ρεύματος με ικανοποιητική ένταση, ώστε να εξασφαλίζεται η αναισθητοποίηση όλων των πουλερικών.

3) Πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται η καλή διέλευση του ρεύματος και ιδίως η καλή επαφή και η ύγρανση της επαφής αυτής μεταξύ των ποδιών και των αγκίστρων ανάρτησης.

4) Τα υδρόλουτρα για τα πουλερικά πρέπει να έχουν το κατάλληλο μέγεθος και βάθος για το είδος πτηνών που σφάζονται και δεν πρέπει να υπερχειλίζουν κατά την εμβάπτιση των πουλερικών. Το εμβαπτιζόμενο ηλεκτρόδιο πρέπει να έχει μήκος ίσο προς το μήκος του υδρόλουτρου.

5) Εάν χρειάζεται, πρέπει να υπάρχει βοηθητικό χειροκίνητο σύστημα.

4. Έκθεση σε διοξείδιο του άνθρακα.

1) Η συγκέντρωση διοξειδίου του άνθρακος για την αναισθητοποίηση των χοίρων πρέπει να είναι τουλάχιστον 70% κατ' όγκο.

2) Οι θάλαμοι εντός των οποίων οι χοίροι εκτίθενται στο αέριο και ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για την μεταφορά των χοίρων σε αυτόν πρέπει να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται και να συντηρούνται κατά τρόπον ώστε να αποφεύγεται ο τραυματισμός των χοίρων και η συμπίεση του θώρακα και κατά τρόπο που να τους επιτρέπει να παραμένουν όρθιοι μέχρι να χάσουν τις αισθήσεις τους. Ο μηχανισμός μεταφοράς και ο θάλαμος πρέπει να διαθέτουν επαρκή φωτισμό ώστε οι χοίροι να μπορούν να βλέπουν άλλους χοίρους ή τον περιβάλλοντα χώρο.

3) Οι θάλαμοι πρέπει να διαθέτουν συσκευές για τη μέτρηση της συγκέντρωσης του αερίου στο σημείο μέγιστης έκθεσης. Οι συσκευές αυτές πρέπει να εκπέμπουν ευκρινή ακουστικά και οπτικά προειδοποιητικά σήματα σε περίπτωση που η συγκέντρωση του διοξειδίου του άνθρακα έχει πέσει κάτω από το απαιτούμενο όριο.

4) Οι χοίροι πρέπει να τοποθετούνται σε κατάλληλους χώρους ή περιέκτες ώστε να μπορούν να βλέπουν τους άλλους χοίρους και να μεταφέρονται στο θάλαμο αερίου εντός 30 δευτερολέπτων από την είσοδο στην εγκατάσταση. Οι χοίροι πρέπει να μεταφέρονται το ταχύτερο δυνατό από την είσοδο ως το σημείο μέγιστης συγκέντρωσης αερίου και να εκτίθενται σε αυτό για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για να παραμείνουν αναίσθητοι μέχρις ότου θανατωθούν.

III. ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΘΑΝΑΤΩΣΗ.

1. Πιστόλι ή τουφέκι με σφαίρες.

Οι μέθοδοι αυτές μπορούν να χρησιμοποιούνται για τη θανάτωση διαφόρων ειδών και ιδίως των μεγάλων εκτρεφόμενων θηραμάτων και των ελαφοειδών, και για τη χρήση τους απαιτείται άδεια της αρμόδιας νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρικής αρχής, η οποία πρέπει να εξασφαλίζει ιδίως ότι χρησιμοποιούνται από ειδικά εξουσιοδοτημένο προσωπικό και ότι τηρούνται οι γενικές διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

2. Αποκεφαλισμός και εξάρθρωση του αυχένα.

Οι μέθοδοι αυτές χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη θανάτωση των πουλερικών και για τη χρήση τους απαιτείται άδεια της αρμόδιας αρχής η οποία πρέπει να εξασφαλίζει ιδίως ότι χρησιμοποιούνται από ειδικά εξουσιοδοτημένο προσωπικό και ότι τηρούνται οι γενικές διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

3. Ηλεκτροπληξία και διοξείδιο του άνθρακα.

Η αρμόδια αρχή μπορεί να επιτρέπει τη θανάτωση διαφόρων ειδών με τις μεθόδους αυτές εφόσον τηρούνται, εκτός από τις γενικές διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος, οι ειδικές διατάξεις των σημείων 3 και 4 του τμήματος II του παρόντος παραρτήματος και καθορίζει εξάλλου, προς το σκοπό αυτό, την ένταση και τη διάρκεια του χρησιμοποιούμενου ρεύματος καθώς και τη συγκέντρωση του διοξειδίου του άνθρακα και τη διάρκεια της έκθεσης σε αυτό.

4. Θάλαμος κενού.

Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται μόνο για τη θανάτωση χωρίς αφαίμαξη ορισμένων ζώων προς κατανάλωση τα οποία ανήκουν σε είδη εκτρεφόμενων θηραμάτων (ορτύκια, πέρδικες και φασιανοί) και για τη χρήση της απαιτείται άδεια της αρμόδιας νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρικής αρχής, η οποία εξασφαλίζει πέρα από το ότι πληρούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 3 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

- Τα ζώα τοποθετούνται σε στεγανό θάλαμο όπου επιτυγχάνεται σύντομα κενό αέρος μέσω ισχυρής ηλεκτρικής αντλίας.

- Η αφαίρεση του αέρα διατηρείται έως το θάνατο των ζώων.

- Τα ζώα περιέχονται καθ' ομάδες σε περιέκτες μεταφοράς που μπορούν να εισαχθούν στο θάλαμο κενού, οι διαστάσεις του οποίου έχουν υπολογισθεί προς το σκοπό αυτό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ'

ΑΦΑΙΜΑΞΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

1. Η αφαίμαξη των αναισθητοποιημένων ζώων πρέπει να

αρχίζει το συντομότερο δυνατό μετά την αναισθητοποίησή τους, ώστε να επιτυγχάνεται ταχεία άφθονη και πλήρης ροή του αίματος. Εν πάση περιπτώσει, η αφαίμαξη πρέπει να πραγματοποιείται πριν το ζώο ανακτήσει τις αισθήσεις του.

2. Η αφαίμαξη όλων των αναισθητοποιημένων ζώων πρέπει να γίνεται με τομή μιας τουλάχιστον από τις δύο καρωτίδες ή των αγγείων από τα οποία προέρχονται.

Μετά την τομή των αιμοφόρων αγγείων, δεν πρέπει να διενεργείται στα ζώα καμία εργασία καθαρισμού ούτε ηλεκτρική διέγερση πριν ολοκληρωθεί η αφαίμαξη.

3. Όταν ένα άτομο είναι υπεύθυνο για την αναισθητοποίηση, την αγκίστρωση, την ανύψωση και την αφαίμαξη των ζώων, το άτομο αυτό πρέπει να πραγματοποιεί τις εργασίες αυτές διαδοχικά στο ίδιο ζώο πριν περάσει σε άλλο ζώο.

4. Όταν η αφαίμαξη των πουλερικών γίνεται με αυτόματο μηχάνημα αποκεφαλισμού πρέπει να υπάρχει χειροκίνητο βοηθητικό μηχάνημα ώστε, σε περίπτωση βλάβης, να είναι δυνατόν να σφάζονται αμέσως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε'

ΜΕΘΟΔΟΙ ΘΑΝΑΤΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

Επιτρεπόμενες μέθοδοι.

Όλες οι μέθοδοι που επιτρέπονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος I του παρόντος άρθρου και εξασφαλίζουν βέβαιο θάνατο.

Επιπλέον, η αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή μπορεί, τηρώντας τις γενικές διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος να επιτρέπει τη χρήση άλλων μεθόδων θανάτωσης των ευπαθών ζώων, εξασφαλίζοντας ιδίως ότι:

- Εάν χρησιμοποιούνται μέθοδοι που δεν προκαλούν τον ακαριαίο θάνατο (π.χ. πιστόλι με διατρητική ράβδο), λαμβάνονται τα δέοντα μέτρα για τη θανάτωση των ζώων το ταχύτερο δυνατόν και οπωσδήποτε πριν ανακτήσουν τις αισθήσεις τους.

- Δεν γίνεται καμία άλλη επέμβαση στα ζώα πριν διαπιστωθεί ο θάνατός τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ'

ΜΕΘΟΔΟΙ ΘΑΝΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΓΟΥΝΟΦΟΡΩΝ ΖΩΩΝ

I. Επιτρεπόμενες μέθοδοι.

1. Μηχανικά όργανα που διεισδύουν στον εγκέφαλο.

2. Ένεση θανατηφόρας δόσης αναισθητικού προιόντος.

3. Ηλεκτροπληξία με καρδιακή ανακοπή.

4. Έκθεση στο μονοξείδιο του άνθρακα.

5. Έκθεση στο χλωροφόρμιο.

6. Έκθεση στο διοξείδιο του άνθρακα.

Η αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή καθορίζει την πλέον κατάλληλη μέθοδο θανάτωσης για τα διάφορα είδη τηρώντας τις γενικές διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

II. Ειδικές απαιτήσεις.

1. Μηχανικά όργανα που διεισδύουν στον εγκέφαλο.

α) Τα όργανα πρέπει να τοποθετούνται κατά τρόπον ώστε το βλήμα να διεισδύει στο φλοιό του εγκεφάλου.

β) Η χρήση της μεθόδου αυτής επιτρέπεται μόνον όταν η αφαίμαξη διενεργείται αμέσως μετά.

2. Ένεση θανατηφόρας δόσης αναισθητικού προϊόντος
Τα μόνα αναισθητικά, δόσεις και μέθοδοι χορήγησης που επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται είναι εκείνα που προκαλούν ακαριαία απώλεια των αισθήσεων και, στη συνέχεια, το θάνατο.

3. Ηλεκτροπληξία με καρδιακή ανακοπή.

Τα ηλεκτρόδια πρέπει να τοποθετούνται έτσι ώστε να περιβάλλουν τον εγκέφαλο και την καρδιά, υπό την προϋπόθεση ότι η χαμηλότερη ένταση του ρεύματος πρέπει να προκαλεί ακαριαία απώλεια των αισθήσεων και καρδιακή ανακοπή. Ωστόσο, για τις αλεπούδες, όταν τα ηλεκτρόδια τοποθετούνται στο στόμα και το ορθό έντερο, πρέπει να χρησιμοποιείται, επί τρία τουλάχιστον δευτερόλεπτα, ρεύμα μέσης έντασης 0,3 Α.

4. Έκθεση στο μονοξειδίο του άνθρακα.

α) Ο θάλαμος αναισθητοποίησης στον οποίο τα ζώα εκτίθενται στο αέριο πρέπει να σχεδιάζεται, να κατασκευάζεται και να συντηρείται έτσι ώστε να αποφεύγεται ο τραυματισμός των ζώων και να επιτρέπεται η παρακολούθησή τους.

β) Τα ζώα πρέπει να εισάγονται στο θάλαμο μόνον όταν η συγκέντρωση μονοξειδίου του άνθρακα, που παρέχεται από πηγή παραγωγής 100% μονοξειδίου του άνθρακα υπερβαίνει το 1% κατ' όγκον.

γ) Για τη θανάτωση των τσιντσιλά και των ικτίδων μπορεί να χρησιμοποιείται το αέριο που παράγεται από ειδικά διασκευασμένο κινητήρα, εφόσον οι σχετικές δοκιμές έχουν αποδείξει ότι το χρησιμοποιούμενο αέριο:

- Έχει ψυχθεί κατάλληλα.
- Έχει φιλτραρισθεί επαρκώς.
- Δεν περιέχει ερεθιστικές ύλες ή αέρια, και
- Ότι τα ζώα μπορούν να εισαχθούν μόνο όταν η συγκέντρωση μονοξειδίου του άνθρακα ανέρχεται σε 1% κατ' όγκον τουλάχιστον.

δ) Όταν εισπνέεται, το αέριο πρέπει, αρχικά, να προκαλεί βαθεία γενική αναισθησία και στη συνέχεια, να επιφέρει με βεβαιότητα το θάνατο.

ε) Τα ζώα πρέπει να παραμένουν στο θάλαμο μέχρι το θάνατο.

5. Έκθεση στο χλωροφόρμιο.

Η έκθεση στο χλωροφόρμιο μπορεί να χρησιμοποιείται για τη θανάτωση των τσιντσιλά υπό την προϋπόθεση ότι:

α) Ο θάλαμος στον οποίο τα ζώα εκτίθενται στο αέριο σχεδιάζεται, κατασκευάζεται και συντηρείται έτσι ώστε να αποφεύγεται ο τραυματισμός των ζώων και να επιτρέπεται η παρακολούθησή τους.

β) τα ζώα εισάγονται στο θάλαμο μόνον όταν αυτός περιέχει κεκορεσμένο μείγμα χλωροφορμίου - αέρα.

γ) Όταν εισπνέεται, το αέριο προκαλεί αρχικά βαθεία γενική αναισθησία και, στη συνέχεια, επιφέρει με βεβαιότητα το θάνατο.

δ) Τα ζώα παραμένουν στο θάλαμο μέχρι το θάνατο.

6. Έκθεση στο διοξείδιο του άνθρακα.

Το διοξείδιο του άνθρακα μπορεί να χρησιμοποιείται για τη θανάτωση των ικτίδων και των τσιντσιλά, υπό την προϋπόθεση ότι:

α) Ο θάλαμος αναισθητοποίησης στον οποίο τα ζώα εκτίθενται στο αέριο σχεδιάζεται, κατασκευάζεται και συντηρείται έτσι ώστε να αποφεύγεται ο τραυματισμός των ζώων και να επιτρέπεται η παρακολούθησή τους.

β) Τα ζώα εισάγονται στο θάλαμο μόνον όταν η ατμό-

σφαιρα περιέχει τη μεγαλύτερη δυνατή περιεκτικότητα διοξειδίου του άνθρακα το οποίο προέρχεται από πηγή παραγωγής 100% διοξειδίου του άνθρακα.

γ) Όταν εισπνέεται, το αέριο προκαλεί αρχικά βαθεία γενική αναισθησία και, στη συνέχεια, να επιφέρει με βεβαιότητα το θάνατο.

δ) Τα ζώα παραμένουν στο θάλαμο μέχρι το θάνατο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ'

ΘΑΝΑΤΩΣΗ ΠΛΕΟΝΑΖΟΝΤΩΝ ΝΕΟΣΣΩΝ ΚΑΙ ΕΜΒΡΥΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΕΚΚΟΛΑΠΤΗΡΙΑ

I. Επιτρεπόμενες μέθοδοι θανάτωσης νεοσσών.

1. Χρησιμοποίηση μηχανικού συστήματος που επιφέρει ταχύ θάνατο.

2. Έκθεση στο διοξείδιο του άνθρακα.

3. Ωστόσο, η αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή μπορεί να επιτρέψει τη χρήση άλλων επιστημονικά αναγνωρισμένων μεθόδων θανάτωσης, εφόσον τηρούν τις γενικές διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

II. Ειδικές απαιτήσεις.

1. Χρησιμοποίηση μηχανικού συστήματος που επιφέρει ταχύ θάνατο.

α) Τα ζώα πρέπει να θανατώνονται με μηχανικό σύστημα με ταχέως περιστρεφόμενες λεπίδες ή εξογκώματα από αφρώδες ελαστικό.

β) Η χωρητικότητα της συσκευής πρέπει να επαρκεί για την ακαριαία θανάτωση όλων των ζώων, ακόμη και όταν είναι πολλά.

2. Έκθεση στο διοξείδιο του άνθρακα

α) Τα ζώα πρέπει να τοποθετούνται σε ατμόσφαιρα με τη μεγαλύτερη δυνατή περιεκτικότητα σε διοξείδιο του άνθρακα το οποίο προέρχεται από πηγή παραγωγής 100% διοξείδιο του άνθρακα.

β) Τα ζώα πρέπει να παραμένουν στην προαναφερόμενη ατμόσφαιρα μέχρι το θάνατο.

III. Επιτρεπόμενη μέθοδος για τη θανάτωση των εμβρύων.

1. Για την ακαριαία θανάτωση των ζώντων εμβρύων, όλα τα απορρίμματα των εκκολαπτηρίων πρέπει να υφίστανται επεξεργασία με το μηχανικό σύστημα που αναφέρεται στο σημείο II του παρόντος παραρτήματος.

2. Ωστόσο, η αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική αρχή, μπορεί να επιτρέψει τη χρήση άλλων επιστημονικά αναγνωρισμένων μεθόδων θανάτωσης, εφόσον τηρούν τις γενικές διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 1995.

Στον Υφυπουργό Γεωργίας αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 3 Σεπτεμβρίου 1996

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΑΠ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ